

ილია ვეტიჩის შრომები

ტომი I

პროკლა დიადოქონისა
პლატონისა ფილოსოფიისა
ქაზიკისა

ქართულ ბეჭდვასა და სწავლებასა და დასრულებას
ს. ი. შ. შ. შ. შ. შ.

სტამბოლი 1880 წლის

Handwritten signature

სტამბოლი 1880 წლის

Յ Ո Տ Ա Յ Հ Ա Ն Ո

Addenda et corrigenda	VIII—IX
Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ	XI—XCIV
Գրքեր	XI—LXXVII

§ 1 Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (XI—XVIII)։ § 2 Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (XVIII—XXII)։ § 3 «Տեղի տրված» միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (XXII—XXVI)։ § 4 Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (XXVI—XXXI)։ § 5 Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (XXXI—XXXIV)։ § 6 Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (XXXIV—XXXV)։ § 7 Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (XXXV—LII)։ § 8 Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (LII—LIX)։ § 9 Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (LIX—LXXII)։ § 10 Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (LXXII—LXXVII)։

Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ	1—127
Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (127—227)	127—227
Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (227—319)	227—319
Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (319—341)	319—341
Մասնի միջոցառումներ և մեծ խնդրանքներ (341—349)	341—349

პროკლე დიადოხოსი

A.6
C.12

პლატონურისა ფილოსოფოსისა

კაკუძირნი

თისმეტყველებითნი თავნი ორას და ათ ერთნი

თავი 1

მართისა და სიმრავლისათჳს *

ყოველი სიმრავლე ეზიარების რაჲთავე ერთსა. ხოლო თუ ეზიარების, არცა ყოველი ერთ იყოს, არცა თითოეული მრავალ-რომელთაგან სიმრავლე, არამედ იყოს თითოეულიცა მათი A 6b

აქალ, და ესე ვიდრე უსაზღვროობამდე, და თითოეულთა ამით სღვროობათაჲ იყოს კუალად სიმრავლე უსაზღვროჲ. არცა ერთსა თანმზიარებელი, არცა თჳსისა საყოველომასადმი და არცა თჳსის თითოეულისადმი, ვინაჲ ყოველად ყოველითურთ იყოს უსა- C 13

რო. რამეთუ თითოეული, რომელიცა შეიპყრა, ანუ ერთი იყოს არა ერთი; და თუ არა ერთი, ანუ მრავალ ანუ არა რაჲ. ხოლო და თითოეული არა რაჲ, და არა რაჲთგან არა რაჲ. და კუალად ერთუ თითოეული მრავალ იყოს, უსაზღვროობით უსაზღვრო თითოეული. არამედ ესე შეუძლებელ. რამეთუ არ ეგების რაჲვე მყოფ-უსაზღვროობით უსაზღვროჲ (რამეთუ უსაზღვროობასა არა რაჲ რომას არს, ხოლო ყოველობასა შორის თითოეულისა უფრო) და არა რაობისგან რაჲ შესაძლებელ არს წარმოდგენად. ვინაჲ ყოველი სიმრავლე ეზიარების რაჲთავე ერთსა **.

10 ვიდრე <D.— 11 არც BD.— 14 თითოეულსა ABD.— შეუპყრა C.

* სიათურთ მოცემულან CFK სელთსწავლებსა.

** ამის მოსდეგს თავთა ომანსკ ვანსარტებო პირველი თავისთვის, ისევე როგორც ვეგელს თავთავის დიდილის ომანსკ ვანსარტებო მოსდეგს. ნუგს გამოცემასა ომანსკ ვანსარტებო წაუხარ აბუღებო. A სელთსწავლებს პირველი თავის შემდეგ, ომანსკ ვანსარტებო შენაშენს იქეს: «შემსწავლე, რამეთუ ესე წიგნი, კ ი მ ე ნ - ს ო ლ ო დ ა ლ ნ ა წ ე რ ი, ამისთჳს მართეთით დავწერეთ, რაჲთა მწერალთა და მკითხველთა გაუადვილდეს და, დედასა ეწერა, ვგრგ შეცვალეზულად დაგვწერია აქაცა. და რომელი პ რ ო კ - თ ა „პარი“ დაგვსვამს თავსა შავი წითლითა შემოცული; და რომელი ი ო ა - ლ ა „ინი“, რაჲთა ორთავე ფილოსოფოსთა სიტყუად თჳს-თჳს იცნობებოდეს».

პროკლე დიადოხოსი
პლატონურისა ფილოსოფოსისა
კავშირნი

A.6
C.12

ღმთისმეტყველებითნი თავნი ორას და ათ ვრთნი

თავი 1

მართისა და სიმრავლისათჳს *

ყოველი სიმრავლე ეზიარების რადათავე ერთსა. ხოლო თუ
ეზიარების, არცა ყოველი ერთ იყოს, არცა თითოეული მრავალ-
აა, რომელთაგან სიმრავლე, არამედ იყოს თითოეულიცა მათი
რავალ, და ესე ვიდრე უსაზღვროობამდე, და თითოეულთა ამით
საზღვროობათა იყოს კუალად სიმრავლე უსაზღვროა. არცა ერთსა
თანზიარებელი, არცა თვისისა საყოველთადად და არცა თვს
ორის თითოეულისადმი, ვინაჲ ყოველად ყოველითურთ იყოს უსა-
ღვრო. რამეთუ თითოეულთ, რომელიცა შეიპყრა, ანუ ერთი იყოს
ანუ არა ერთი; და თუ არა ერთი, ანუ მრავალ ანუ არა რაჲ. ხოლო
ანუ და თითოეული არა რაჲ, და არა რადათგან არა რაჲ. და კუალად
რამეთუ თითოეული მრავალ იყოს, უსაზღვროობით უსაზღვრო თი-
თოეული. არამედ ესე შეუძლებელ. რამეთუ არ ეგების რაჲვე მყოფ-
ობა უსაზღვროობით უსაზღვროა (რამეთუ უსაზღვროობასა არა რაჲ
ეყოფის არს, ხოლო ყოველობასა შორის თითოეულისა უფრო) და
არცა არარაობისგან რაჲ შესაძლებელ არს წარმოდგენად. ვინაჲ ყო-
ველი სიმრავლე ეზიარების რადათავე ერთსა **.

A 6b

C 13

10 ვიდრე <D.— 11 არც BD.— 14 თითოეულსა ABD.— შეუპყრა C.

* სიათაურთ. მოკლეულიან CFK სელთხანწერებში.

** ამას მოსდევს თვითა ითანეს განმარტებამა პანდელის თვისისთვის, ასევე როგორც ველოს
თავს თავთვისად ითანეს განმარტებამა პანდელის. ჩვეს გამოცემაში ითანეს განმარტებამა
საწინააღმდეგობა. A სელთხანწერის პირველი თავის შექმნა, ამჟამად გადაწერის შენაშენის აქეს;
«შეისწავებ, რამეთუ ესე წიგნი, კიმენსხოდოდ აღნაწერი, ამისთვის
საჭარით დავწერეთ, რადათა მწერალთა და მკითხველთა გაუადვილდეს და,
და დედასა ვწერა, ვგრე შეცვალდებულად დაგვწერია აქა. და რომელი პართკ-
სა «პარი» დაგვსვამს თავსა შავი წითლითა შემოცული; და რომელი იოა-
სა «ინი», რადათა ორთავე ფილოსოფოსთა სიტყუამ თვს-თვს იცნობებოდეს».

თ ა 3 ი 2

ნ ა წ ი ლ თ ა მ ი მ რ შ ე დ გ მ უ ლ ის ა ე რ თ ის ა თ ვ ს *

ყოველი მზიარებელი ერთისაა ერთიცა არს და არა ერთი.
 ხოლო თუ არა არს იგი თვთერთ და ეზიარების ერთსა, იყო სხუა
 5 თვნიერ ერთისა, და ივნო ერთ ქმნასა* ერთისა მიმართ ზიარებითა A F
 და დაუდგნა ერთ ქმნასა. ხოლო თუ არა არს სხუა თვნიერ ერთი-
 10 სსა, მხოლოდ იყოს ერთი, და არა ეზიაროს ერთსა, არამედ იყოს
 თვთერთ. ხოლო თუ არს რაღვე მისი, რომლითა არ იყოს იგი
 თვთერთ, ვინაა ყოველი მზიარებელი ერთისაა ერთი არს და არა
 15 ერთი, არ ვითარ მარტივად ერთი, არამედ ვითარ ერთ არს მზია- C
 რებელი ერთისაა. ვინაა ცა არა არს ესე თვთერთ და არცა ვითარ
 თვთერთ, არამედ იყოს ორივე ერთბამად, ვითარცა ერთი და მზია-
 რებელი ერთისაა, და ამისთვის არ იყოს იგი თვთერთ, ვინაა ერთცა
 იყო და არა ერთი, და იყოს სხუა ცა რაღვე თვნიერ ერთისა; ვი-
 20 ნაა ცა რომლითა იზრავლა, არა ერთ; ხოლო რომლითა ივნო და
 დაუდგნა ერთ ქმნასა, ერთ. ყოველი უკუე მზიარებელი ერთისაა
 ერთიცა არს და არა ერთი**.

4-5 და ეზიარების—ივნო ერთ <D.— 4 იყოს E.— 8 თუ არა არს F.—
 8-9 რომლითა არ იყოს იგი თვთერთ რომლითა სადაც იყო იგი თვთერთ D, რითა
 რა იყოს იგი ხოლო თვთერთ E.—9 ერთ არს D.—10 სტუკისა არ ვითარ მარ-
 ტივად ვიდრე თავის პოლომე D-ში ხევა და ვითარ წამოადგინა: ვინა მზიარებელად
 აწ აგვად ვითარ ვე არს მზიარებელი ერთისაა: ვინაა ცა განმყოფელი ერთისა
 თვითთელი მყოფობითა თვთ ერთ: არამედ იყოს ორივე ერთბამად ვითარცა ყოვე-
 ლად არა დამზიარებელი ერთთა მიმართ მის თვს არა იყოს იგი თვთ ერთ, ვინაა
 ერთიცა იყო და არა ერთი, და მახლობელ რიცხვთვე თვნიერ მერმეთა: ვინაა ცა
 რომლითა მზიარებულთა არა ერთ. ხოლო რიცხვ ერთ და და თვსგნით ერთქმნასა,
 ერთ იყო უკუე მზიარებელი ერთისაა ერთიცა არს მზიარებელი: —10 ერთი, არამედ
 ვითარ <F.—ერთ არს ერთი არსი A,B, ერთი არს F.—11 და <F.—14 არა ერთ EF.

* სათაური ამოღებულია კეპლერის ობსერვაციების "განმარტების" მეორე თავის პოლომე. ასევე: მგორქსა თავსა შორის ნ ა წ ი ლ თ ა მ ი მ რ შ ე დ გ მ უ ლ ის ა ე რ თ ის ა თ ვ ს ი ტ ვ ს. (ს.ს. "განმარტების" გვ. 21, 15).

** C. ხელისწილობა არაკლავს შრომის ეს მეორე თავი ვერ მოეცნა ილია ასელი, XVIII ს. უკუევის, თარგმანით (ს.ს. სენი შესავალი) სეპიონ განსვლისეული განმარტებითურთ.

ყოველი რომელი ეზიარების ერთსა. ერთი არს და არა ერთი. რამეთუ
 რომელი ეზიარების ერთსა, იქნების სხუა თვნიერ ერთისა და ზიარებითა ერთი-
 სათა ივნებს: ხოლო უკეთუ არა არს სხუა ერთმხაგან. არა არს ზიარ ერთისა,
 არამედ არს უხადო ერთი. ხოლო რომელი ეზიარების ერთსა არა არს უხადო
 ერთ. ხოლო ვითარცა ერთ ზიარ ყოველია ერთისათა და მერედცა ერთგვის: ამის-
 თვის არს ერთი და არა ერთი. მით რამეთუ ვითარ იგი რა განმრავლებების არა
 არს ერთ, და ვითარ იგი ივნოს რა დაუდგნას მიერთობად ერთ არს: ამის შესავალს
 სეპიონ განსვლის "ელსის" ეს მეორე თავისეული ქმნულისა ერთისათვის იტყვის ვითარმედ
 არა არს უხადო ერთი. რამეთუ უხადო ერთი არა იქნების ქმნულებითა ერ-

თ ა ზ ი 3

ჩანულინა ვართისათჳს *

შოველი ქმნილი ერთი ზიარებითა ერთისაჲთა იქმნების ერთ. C 31
 ვითარ დაუდგნა ზიარებასა ერთისასა, არს ერთი. რამეთუ ყოვე-
 5 ლი ქმნილი ერთი, და რომელი არა იყოს ერთი, ურთიერთას ზიარებითა
 იქმნების ერთ და დაუდგამს წარმოდგომასა ერთისასა, არა იყო იგი
 ვითარ ერთი. ეზიარების ვიდრემე ერთსა ერთ ქმნითა და იუნებს
 ერთ ქმნასა. ხოლო თუ არს იგი ერთ, არ იქმნას ერთ; რამეთუ A 17a
 მყოფი არა იქმნების, რომელი გუარითა არს და წარმოდგომილ არს.
 10 ხოლო თუ იქმნების არ ერთობისგან, იყოს პირველ მისსა ერთი,
 რომლისგან იქმნა იგი ერთ და დაუდგნა თვისსა შორის წარმოდგო-
 მასა ვინაჲსავე ერთისასა.

თ ა ზ ი 4

შოველი შეერთებული სხუა არს თვთერთისა. არამედ არს
 15 თუ შეერთებული, ეზიარების იგი რაჲთავე ერთსა, ვინაჲცა ითქუმის
 იგი შეერთებულად. ხოლო მზიარებელი ერთისაჲ ერთ იყოს და არა
 ერთი. ხოლო თვთერთი არა არს ერთ და არა ერთი. ხოლო თუ ესეცა
 ერთ იყოს და არა ერთი, და კუალად მის შორისსაცა ერთსა მრჩობლ
 ორივე ჰქონდის, და ესე ვიდრე უსაზღვროობამდე, არ ვინაჲ იყოს
 20 თვთერთი, რომლისად დადგმად შესაძლებელ იყოს, არამედ ყო- A 19a
 ველივე ერთ და არა ერთ იყოს. არამედ არს ვიდრემე შეერთე-
 ბული სხუა ერთისგან. ხოლო თუ ერთ და იგივე ერთი და შეერთე-

6-7 იგი ვითარ ერთი ვითარ იგი ერთი AB.—8 არა იქმნას CEF.—
 11 თჳს შორის CDEF.—16 ერთი იყოს AB.—17 არა ერთ ABC.—20 დადგმა CE,
 დადგმა F.—ვერ შესაძლებელ იყოს AB.

თჳ. არამედ თავით თჳსით აქუს ერთ ყოფიად რამეთუ არს უქმნელი: ხოლო ორი ვინა
 სამი ანუ სხუა სახე რიცხვისა, არიან სიმრავლე და არა უხადო ერთი. ხოლო
 დადათუ ესენი ერთცა არიან. რამეთუ თითოეული სახე რიცხვისა, ერთი რამე
 არს. გარნა ზიარებითა იქმნების ერთ, რომელ არს ქმნულობითა ერთი. რომელსა
 ვნებად უწოდებს. არ ვითარცა გვამისა ვნებაჲ არს. ხოლო რომელი იქმნების
 ქმნულებაჲ თჳს შორის იგნებს. და ქმნულებაჲსა მას რომელ არს ზიარება იგი
 ერთისა ვნებად უწოდებს. და ესრეთ რომელი მრავალთაგან იქმნების ერთი. ერთ
 არს და არა ერთი ერთგვის. და მეორე ერთისა რამეთუ პირველი არს უხადო
 ერთი და უქმნელი.

* სთაჲრა წყენ გვეყუთენა. აგა ამოღებულია ათაჲსი „კანონების“ მეორე თავიდან,
 სადაც წყარო: აწინამდებარესა თავსა შორის იტყვის ქმნულინა ერთისათჳსა
 (იხ. „კანონების“ გვ. 23, 29).

მიერ თან შეკრებოდის და იზარებოდის, იყოს სხუა იგი პირველ მათსა; ხოლო თუ თვთ შეიყრებოდინ და ეზიარებოდინ თვს-გნით და არა სხვსა შიერ, არა იყვნენ ვიდრემე ურთიერთას წინაგამწყობ. რამეთუ წინაგამწყობ არა მიივლტის ერთმანერთისად. ვინაა
 5 თუ ერთი და სიმრავლე განწვალეზულ არიან ურთიერთობისაგან, იყოს ვიდრემე სიმრავლე ვითარ იგი არს სიმრავლე არა ერთ, და ერთი ვითარ ერთი არა მრავალ, და არ ვინაა წარმოდგეს ერთი შორის მეორესა. მაგრა იყოს თუ რავე სხუა წინათ ორთავე ურთიერთას შემყრელი მათი, ანუ ერთი იყოს ანუ არა ერთი. და თუ
 10 არა ერთი იყოს, ანუ მრავალ იყოს ანუ არა რაა. ხოლო მრავალი არ ეგების, ამისთვის რაათა არ იყოს პირველ ერთისა სიმრავლე, და არცა არა რაა ეგების. რამეთუ ვითარ შეკრიბნეს არა რამან? რომლისათვისცა იყოს მხოლოდ ერთი; არამედ არა ჯერ არს მისიცა ერთისა მრავლობაა, რაათა არა იყოს ვიდრე უსაზღვროობამდე.
 15 არს ვიდრემე თვთერთი პირველ ყოვლისა; და ყოველი სიმრავლე თვთერთისგან. C 37

თ ა შ ი 6
 მ რ თ ა თ ვ ს *

ყოველი სიმრავლე ანუ შეერთებულთაგან არს ანუ ერთთაგან. რამეთუ თითოეული სიმრავლისა აღმოიჩინა, ვითარმედ არა არს
 20 მხოლოდ მრავალ ოდენ, რაათამცა იყო თითოეული კუალად მრავალ. ხოლო თუ არა არს მარტოდ ოდენ სიმრავლე, ანუ შეერთებული იყოს ანუ ერთნი. ხოლო თუ ეზიარების ერთსა, იყოს პირველ შეერთებული. და სადათ გამო იწყო პირველ შეერთებულმან, მუნით და
 25 ერთთაცა. ხოლო თუ არს თვთერთი, იყოს და პირველ მზიარებელიცა მისი და პირველ შეერთებული. ხოლო ესე პირველ შეერთებული ერთთაგან. და თუ შეერთებულთაგან, კუალად შეერთებულნი იყვნენ სხუათა ვიეთაგანმე; და ესე ვიდრე უსაზღვროობამდე. ჯერ არს
 30 უკუე, რაათა იყოს პირველი შეერთებული ერთთაგან, და ვბოთ და-საბამით-გამოა. C 40

4 არ მიივლტის AB.—5 ურთიერთობისაგანი ABDE.—9 ანუ ერთი: ა: იყოს AB.—10 არ ერთი AB.—11 არა ეგების ABDEF.
 * სთაურა ნეგნ ბეგეფონას; -გ- პეღენლო-ბეღნულ- BCD ხელთაწერების მსკ-ღვთ, ხედაც ამ თავს უწერას პეღი ნუბთუ (სხ. Dodds, p. 6).

თავი 7

წარმოჩენილისა და წარმოჩენილისათვის*

შოველი წარმოჩენილი სხვსა უმჯობეს არს წარმოჩენილისა ბუნებასა. ანუ უმჯობეს არს, ანუ უღარეს, ანუ სწორ. ვინაჲცა ამისგან
 5 წარმოჩენილსა ანუ და მასცა აქუს ძალი, სხვსა რომლისამე წარმოჩენილი, ანუ ყოვლითურთ უშვ და უნაყოფო არს. ხოლო თუ უშვ და უნაყოფო იყოს, მართ თვით ამით დაკლებულ არს თვისსა წარმოჩენილისგან, და არა არს სწორ მისსა; რამეთუ არა აქუს ძალი ნაყოფიერებისა წარმოჩენელ, რომლისგან უქმა და მოკლებულ. ხოლო
 10 თუ წარმოჩენილიცა იყოს და წარმოჩენელ-სხუათა, ანუ სწორთა იყოს წარმოჩენელ, და ესრეთ ყოველთა ზედა მყოფთა. ვინაჲ იყენენ ყოველნი მყოფნი სწორ ერთმანერთისა და არ იყოს სხუა სხვსა უმჯობეს, უკუეთუ წარმოჩენილი სამარადისოდ შემდგომითი შემდგომად სწორსა თვისსა წარმოჩენელს. არამედ არ ვიდრემე იყოს წარმოჩენილი სწორ წარმოჩენილისა, რამეთუ სწორისა ძალისა მიერ იქმნების წარმოჩენაჲ სწორთაჲ. ხოლო ესე არა სწორ ერთმანერთისა, არა ვიდრემე სწორ წარმოჩენილი წარმოჩენილებსა.

და უფროას ხოლო არც ოდეს უღარეს. რამეთუ არსებასა თუ მისცემს წარმოჩენილებსა, და ძალსაცა შესაბამისა არსებისასა წარმოუყენებს. ხოლო თუ თვით იგი წარმოჩენილებელი არს ძალსა ყოველთა მის შემდგომთასა, თვით თავი თვისი ყოს უძლიერეს ყოველთასა; რამეთუ არცა უძალოობისგან დაიცილების, რომლისად წარმოდგომილ არს ძალი შემოქმედებითი; და არცა არა წადილისგან. რამეთუ ყოველივე კეთილისა მიმართ მოწადე გულმთქუმიერ არს ბუნებით; ვინაჲ სხუათა თვისთა შემდგომთა სრულ მქმნელი პირველ მათსა თვით თვისისა თავისა არს სრულ მყოფ.

ვინაჲ არცა სწორ წარმოჩენილი წარმოჩენილსა და არცა უღარე. ყოვლითურთ უკუე უმჯობეს წარმოჩენილი წარმოჩენილისა ბუნებასა.

4 ბუნებისა AB.—9 უქმა] ოქიმაჲ B.—10 წარმოჩენელ] წარმოჩენელ E.—12 ერთმანეთისადა და არა იყოს E.—20 ხოლო < AB.—ყოველთა მისთ CE, ყოველთ მისთ F.—22 დაიცილების AB.—23 რამეთუ] და AB.—26 სრულ მყოფი AB სრულ მყოფელი E.

* წარმოჩენილისა და წარმოჩენილისათვის CF, უმჯობესისათვის წარმოჩენილისა A კაპიტალი შესარული, მეზვიდით, მწრუტდმდე აწერია: წარმოჩენილისა და წარმოჩენილისათვის K; περί παραχρηστικῶν καὶ παραγομένων ἰσχυρῶν BCDM (აბ. Dodds, p. 8).

თ ა 8 0 8

პირველის კეთილობისათვის*

შოველთა რადავე კეთილისა მზიარებელთა ეწინაების პირ-
 ველი კეთილობაჲ, და რომელი არა არს სხუაჲ თვნიერ კეთილობაჲ.
 5 რამეთუ უკუეთუ ყოველნი მყოფნი კეთილობასა მწადე არიან,
 საცნაურ, რომელ პირველი კეთილობაჲ იმრ არს და ზესთ მყოფთა. რა-
 მეთუ უკუეთუ ანუ ვითარ ნაწილი იყოს მყოფთაჲ, ანუ ერთ და იგივე
 მყოფი და კეთილობაჲ, არღა ვიდრეჲ იყოს მყოფი მოწადე და
 10 ტრფიალ კეთილობისა, ამისთვის რომელ თვთ იყოს კეთილობა. არა-
 მედ ტრფიალი და მწადი მოქენე არს სატრფოჲსა და საწადოჲსა
 რუსისად და სხუაჲ სატრფოჲსა და საწადოჲსგან. და თუ სხუა და
 სხუა, იყოს კეთილობაჲ ზიარებული მყოფისგან ვითარ მყოფი. ხო-
 15 ლო ზიარებული კეთილობისად იყოს ერთ, რამეთუ ესე არს კეთი-
 ლობაჲ ერთ ქმნაჲ. არს უკუე რადავე კეთილობაჲ მზიარებელსა შო-
 15 რის მისსა ვითარ მყოფი, რომელსა ზიარებულნი შეეტრფვი; არამედ A 25b
 არა თუ მარტივი და საყოველთაოჲ არს კეთილობაჲ, რომლისად ყო- C 45
 ველნი მყოფნი შეეტრფვიან, რამეთუ ესე ყოველთა მყოფთა საზიარ-
 როდ არს შესატრფოჲ. ხოლო რასავე ნაწილსა შორის მყოფთასა
 წარმოდგომილი მისი ოდენ არს მხოლოდ მზიარებელისა. რომლი-
 20 სათვისცა პირველი კეთილობაჲ არა არს სხუა რადავე თვნიერ კეთი-
 ლობისა. რამეთუ რადაცაღა დაპართო და ჰმატო, დაგიცრვი და
 დაგიკინებია დართეთი კეთილობაჲ, და ნაწილ და რადავე გიქმნია
 ნაცვლად საყოველთაოჲსა და მარტივისა კეთილობისა. რამეთუ და-
 25 რთული არა არს თვთკეთილობა, არამედ უდარეს მისსა, რამეთუ
 თვისითა თანაწარმოდგომითა კეთილობაჲ ამცრო და აკინია.

6 იმრ] იმრ AB, ამის D იმერ E.—8 არღა] არცა F.—10 მწად B.—11
 სხუა და<B.—14 ერთ ქმნაჲ<E.—კეთილობაჲ<AB.—17 შეეტრფვიან D.—18
 ნაწილთა AB.—19 წარმოდგომილა B.—21 რამეთუ<AB.—22 დაგიკინებია]
 გიკინებია AB.—და რადავე] რადავე F.—23-24 დართულ არა არს თვთ
 კეთი-
 ლობა E.

*კეთილობისათვის A გგანს შეგარული, [მერვით ათოთხმეტადე აწერია K]
 პირველისა კეთილობისათვის, და უმოქენოჲსა და მოქენისა, და თუ არს მიხეზი
 არსთა და ერთი არს, დადათუ არსთა დასაბაში და მიხეზი პირველი კეთილობაჲ
 არს, და თუ კეთილობა და ერთობა ერთი არს CFK, *περὶ τῆν ἀδέρωυ ἀγαθῆν*,
 ἢ καὶ τὰγαθῶν καλῆσαι ბგანული BCDM (იხ. *Dadds, p. 9*). ლენ შიერ გამოყოფილა სე-
 თაურა შეგარულია ითანე პეტრაწი: „განმარტებლისა“ სკად ლენა: პროკლე სრულ ყო
 ხედვაჲ პირველისა კეთილობისათვის თავსა შორის მერვესა (იხ. „გან-
 მარტება“, გვ. 36, 5-6).

ილისა
 მისგან
 რმომ-
 უშე
 წარ-
 შალი
 ხო-
 ართა A 23b
 თენენ
 ესა უმ-
 მდგო- C 42
 წარ-
 მიერ
 მანერ-
 სა.
 თუ მის-
 მოუყე-
 თა მის
 რამეთუ
 არს
 მელვე
 თუათა
 თა-
 არცა
 ილისა
 მენელ
 ისთ CE,
 მყოფი
 წარმომ-
 ისა და
 BDM (იხ.

თ ა შ ი 9

უმოქმედობა და მოქმედობა *

შოველი უმოქმედო ანუ არსებით ანუ მოქმედებით უმჯობეს არს მოქმედებსა და სხვა მიზეზისადმი აღმკრველსა მიზეზსა თვისისა სისრულისასა. რამეთუ უკუეთუ ყოველნი მყოფნი ბუნებით ეტრფვიან კეთილობასა, და რომლისადმი თან წარმოდგომილა კეთილობაჲ, ხოლო რომელიმე მოქმენ არს სხვსადა და რომელსამე თან მოაქუს მიზეზი კეთილობისაჲ, ხოლო რომლისადამე კიდე არს. რამეთუ რაჲზომითა უმახლობელეს იყოს მომცემსა საწადლოსასა, ეგზომცა იყოს უმჯობეს მისსა, რომელსა ჰქონდის თვისი მიზეზი უშორეს, და სხუადგნით მითუალვადეს სისრულესა თვისისა მყოფობისასა ანუ მოქმედებისასა. რამეთუ ვინაჲთგან შორს მყოფსა მსგაესსა და დაკლებულსა უფროას არს მსგაესი და უმახლობელესი კეთილობისაჲ და არ მოქმენ. ხოლო დაკლებული არს რომელი არა თვთ პირველი იყოს კეთილობაჲ, არამედ ეზიარებოდის. ვინაჲ რაჲთავე თვს და თანმეტომე არს პირველსა კეთილობასა, რაჲზომითა იყოს შემძლე დატევნად თვს შორის კეთილობასა. ხოლო მზიარებელი მესაშუველვობითა სხვსაჲთა უფრო განშორებულ პირველისა კეთილობისგან და რომელი არა არს სხუა თვნიერ კეთილობაჲ.

თ ა შ ი 10 **

შოველი უმოქმედო და სრული პირველსა და მარტივსა კეთილობასა უდარეს არს. რამეთუ რაჲმცა იყო სხუა უმოქმედობაჲ და სისრულე თვნიერ რომელ თვს შორის კეთილობაჲ მოგვოს? ვინაჲცა ესე სავეს არს ზიარებისა მიერ კეთილობითა, მაგრა არა არს მარტივ თვთკეთილობაჲ, რომელი იგი ზიარებასა და სისრულესა ზესთა ძეს, ვითარ აღმოიჩინა. რამეთუ უკუეთუ უმოქმედობამან და

3 უმოქმედო E.—8 რომლისადამე რაჲსადამე E, რომლისადამე DF.—10 უშორეს] და უშორეს AB, უშორე CDFG.—12 უფრო A, უფრო BG.—16-17 კეთილობისა E.—18 გაშორებულ ABD.—21 ყოველი <F.—უმექმენო D.—22 არს <CF.—22-23 უმექმენობა D.—23 რომელ <E.—24 ესე <B.—26 უმექმენობამან D.

* უმოქმედობათვის A (გვანა შედარული სელით), *πῶς ἀσθενεῖς* ბეჭდული BCDM (იხ. *Dodds, p. 10*). 8—17 თავისათვის CK სელთანწერებში მოცემულ სავსით ხათვლით მოხსენიებულია უმოქმედობა და მოქმედობა, რაც როგორც ხანს 9—10 თავებს ეკუთვნის. ხათვლით ხეც შეფარებული ბეჭდებ აგრეთვე თანე პეტრიწის „განმარტებისათვის“, სავსით 2-9 თავისათვის სწრაფ: აწ კუალად მიზეზისა და უმიზეზობასათვის იწყებებს და მოქმედისა და უმოქმედისათვის (იხ. ათანეს „განმარტება“ გვ. 36, 6-7).

** სავსითის შესახებ იხ. 2-9 თავის ხათვლის სავსით.

სრულმან აღავსო თავი თვისი, იყოს ვიდრემე აღმავსებელი და სრულ
მყოფელი ზესთა სისრულისა. არა მოქენე სხვსა ვისდავე პირველი
კეთილობაჲ. რამეთუ არა არს მეტრფე სხუასა თვისსა უპირველესსა,
რათამცა იყო ნაკლულ და არა სრულ, და გულმთქუმელ კეთილო-
ბისადმი; და არცა სრულ არს, რამეთუ სრული სავესე ოდენ კეთი-
ლობითა არს, და არა თუ პირველი კეთილობაჲ.

A 30a

თ ა ვ ი 11

არსთა მიზეზისათჳს *

ჰოველნი მყოფნი იწარმოებვიან ერთისა მიზეზისგან, პირველისა.
10 რამეთუ ანუ არა რომლისაჲ არს მიზეზი მყოფთაჲსა, ანუ
მრგულივ იყვენ მიზეზნი და განსაზღვრებულ ყოველნი, ანუ ვიდრე
უსაზღვრობამდე იყოს აღსავალი და სხუად სხვსა მიზეზ და არ სადა
დაეყენოს გუამოვნებით მდგომარეობაჲ მიზეზისაჲ. ხოლო თუ არ
იყოს მყოფთა მიზეზი, არ ვინაჲ იყოს წესი პირველთა და შემდგომ-
15 თაჲ, და მასრულებელთა და გასრულებადთაჲ, და მამკობთა და მკო-
ბილთაჲ, და მშობელთა და შობადთაჲ, და მქმნელთა და ვნებადთაჲ;
და არცა კელოვნებაჲ და ზედმიწევნაჲ რაჲთავე მყოფთაგანისაჲ. C 54
რამეთუ უკუეთუ ცნობაჲ მიზეზთაჲ საქმე და აღსასრული არს ზედ-
მიწევნულებისა და კელოვნებისაჲ, და მაშინლა ვიტყვთ ზედმიწევნად
20 კელოვნებასა, რაჲმს მიზეზნი ვცნეთ მყოფთანი. და კუალად უკუეთუ
მრგულივ მოვლიან მიზეზნი, იგივე იყვენ პირველცა და შემდგომ
ერთმანერთისადმი, და უძლიერეს და უუძლურეს; რამეთუ ყოველი
წარმომჩენელი უმჯობეს წარმოჩენილისა ბუნებასა. რამეთუ არა
რათ განეყოფვიან ერთმანერთისგან, ანუ უმრავლესთა ანუ უმცრომს-
25 თა საშუალთა მიერ ეზიარებოდის და ეხებოდის მიზეზოანი თვისსა
მიზეზსა და წარმომჩენელსა; და რამეთუ საშუალთაჲ ყოველთა უმ-
ჯობეს იყოს რომელთა და მიზეზცა არს, და რაჲზომცა უმრავლე
იყვენ საშუალნი, ეგზომცა უფრომს და უძლიერეს მიზეზნი.

C 54

A 31b

5 სრულ სავესე E.—6 და არა თუ და არა პირველი AB.—10 მყოფთაჲსა
ანუ] მყოფთაჲსა AB.—11 ვიდრე] ვრ AB.—14 მყოფთა—იყოს <E (ex homoioteleuto).
—15—17 და მასრულებელთა—კელოვნება D-ში არეულია გარდაწინის მიერ.—18-19
მიზეზთაჲ საქმე და აღსასრული არს ზედმიწევნულებისა] მიდ მიწევნულებისა E.—19
და კელოვნებისაჲ <F.—20 ვსცნეთ B, ვსცნეთ F.—20—21 ვცნეთ—მიზეზნი <D
(ex homoioteleuto).—21 მიზეზნი <AB.—24 უმრავლესსა F.—28 მიზეზი AB.

* არსთა მიზეზისათჳს] წარმოობისთჳს A გვიანი მხედრულით, περι αιτιου ბერ-
ძნული BCDO (ახ. Dodds, p. 12); ჩვენი ხათუნი ჰეგელით 8—13 თავებისთჳს მოცე-
მული ხაერთო ხათუნიის ხაუუკელზე, ხაღვე სწავლის: და თუ არს მიზეზი არსთა და ერთი
არს (ახ. ზემოთ, გვ. 9, პენიჟენა *).

უმჯობეს
თვისსა
რფვიან
ხოლო
მიზეზი
ზომითა
უმჯობეს
უაგნით
ებისასა.
უფრომს
ხოლო C 50
აჲ, არა-
პირველ-
რის კე-
უფრო
არს სხუა

არტივსა
მოქენე-
მოეგოს?
არა არს
სრულესა
ამან და

DF.—10
G.—16-17
—22 არს
ობამან D.

გამნული
ხეერთა ხე-
—10 თავებს
ხაღვე სწავლის
და მო-

ხოლო თუ ვიდრე უსაზღვრობამდე იყოს აღსავალი მიზეზისაჲ, და სხუაჲ სხვსა მიერ იყოს მარადის მიზეზ, კუალად არ რომლისაჲ იყოს ზედმიწევნულება და კელოვნება. რამეთუ უსაზღვროთა არ რომელთა იყოს ცნობაჲ. ხოლო თუ მიზეზნი ეოცნებოდინ, არცა შემდგომთა იყოს კელოვნება და ზედმიწევნულება. და უკუეთუ ჯერ არს, რაჲთა იყოს მიზეზი მყოფთაჲ, და განსაზღვრებულ და განყოფილ არიან მიზეზნი მიზეზოანთაგან, და არა ვიდრე უსაზღვრობამდე იყოს აღსავალი მყოფთაჲ, იყოს ვიდრემე პირველი მიზეზი მყოფთაჲ, რომლისა გამო ვითარ ძირისგან იწარმოებოდინ თითოეულნი, და რომელნიმე იყვნენ უმახლობელეს მისსა, ხოლო რომელნიმე უშორიელეს. ვინაჲ აღმოიჩინა, ვითარმედ ერთ არს მიზეზი პირველი, ამისთვის რომელ ყოველი სიმრავლე შემდგომად წარმოდგა პირველისა.

12 თ ა 8 0

არსთა დასაბამისათჳს *

15 შოველთა მყოფთა დასაბამი და მიზეზი უპირატესი კეთილობაჲ არს. ვინაჲ უკუეთუ ერთისა მიზეზისა მიერ იწარმოებთან მყოფნი, ამის უკუე მიზეზისა ანუ კეთილად ეამს თქუმაჲ ანუ უმჯობეს კეთილობისა. ხოლო უკუეთუ უმჯობეს კეთილობისა, რაჲ უკუე წარმოვლოს რამანშეა პირველისა მისგან მიზეზისა მყოფთადმი ანუ არა? და თუ არა, იყოს უჯგო; რამეთუ არა დაუცავთ მას წესსა 20 მიზეზისაჲსა, რამეთუ სათანადო არს, რაჲთა წარმოვლიდეს რაჲმე მიზეზისგან მიზეზოანთადმი, და უფროჲს ხოლო მის უპირატესისგან, რომლისადმი ყოველი აღკრულ არს და რომლისა მიერ იარსებს თითოეული მყოფთაჲ. ხოლო თუ არს თანმიარსებაჲ მისი მყოფთადმი, ვითარ და კეთილობისაჲ, იყოს ვიდრემე უმჯობეს კეთილობასა შორის მყოფთასა, წარმომვლელი პირველისა მიზეზისგან; რამეთუ უმჯობესი კეთილობისაჲ და უზესთაესი არ თან მისცემს თჳს-გამო მიზეზოანთა უღარეს კეთილობისა რათავე შემდგომთა თჳს-გამოთადმი. C 61 მაგრა რაჲმც იყო უმჯობეს კეთილობისა? ვინაჲ და თვთ მას უმჯობესობასა უმეტესისა კეთილობისა ვიტყვ თანმიმღებელად და მზიარე-

1 თუ გ'ე უსაზღვრობად აღსავალი მიზეზისა AB.—2 მიერ CDE.—5-6 რაჲთა] რ' F.—8 მიზეზი მყოფთაჲ] მ. მყოფთა მათ AB.—16 არს] აქუს E.—20 დაუცადავთ F.—27 კეთილობისაჲ] კეთილობისგან AB.—28-29 თჳს-გამოთადმი. მაგრა რაჲმც იყო უმჯობეს AB (B-ში უმჯობეს დაუმეტებოთ); G-ში სარკვეზის აღგლის შერე სომეტებოთ თჳს-გამოთადმი მაგრა რაჲმც იყო.—30 ვიტყვთ CDEFG.—

* ხოლო თუ ნვენ ბეჲკუთნის; აგო შედგენილია მ—13 თაგებახოთეს მოცემული სთათურის, სიღაც სწერაჲ; დალათუ არსთა დასაბამისი და მიზეზი პირველი კეთილობაჲ არს (იხ. ზემოთ გვ. 9, უნაუნა *).

ბელო
კეთილ
თილო
და წა
რამეთ
ხოლო
წარმო
ველი
ტესი
ყოველ
15 თაჲ
მპრო
მიერ
ნაყენ
ღვს,
20 შემომ
ყოფს
ლისა
ბით,
მარტ
25 მყოფ
ერთი
გან, მ
განცა
ბაჲ
30 ლობა

ბელად, რომლისათვისცა არცა თუ უმჯობეს ითქუა არ კეთილობაა კეთილობისა. უკუანადასკნელ უკუე და შემდგომ კეთილობისა არ კეთილობაა. ხოლო თუ მყოფნი ყოველნი კეთილობისა არიან მეტრფე და წადიერ, ვითარ იყოს ამის მიზეზისა სხუაა რაჲვე უპირატესი რამეთუ უკუეთუ იწადებს მას, რად უფრო ეტრფობის კეთილობასა? | A 36a
 ხოლო თუ არ ეტრფობის, ვითარ ყოველთა მიზეზსა არ ეტრფოს წარმოჩენილი მისგან? ხოლო თუ კეთილობაა არს, რომლისადმი ყოველნი მყოფნი აღკრულ არიან, იყოს დასაბამი და მიზეზი უპირატესი ყოველთა კეთილობაა.

თავი 13

ერთისა და კეთილობისათვის *

ყოველი კეთილობაა მათეობელი არს მზიარებელთა მისთაჲ, და ყოველი ერთობაა კეთილობა, და კეთილობაა ერთისად იგივეობა. ხოლო თუ კეთილობაა არს მაცხოვრებელთა ყოველთა მყოფთაჲ (ვინაჲ და საწადელ მათდა ითქუმის), ხოლო მაცხოვრებელი და მპყრობელი არსებასა თითოეულისასა არს ერთი (რამეთუ ერთისა მიერ ცხოვრების ყოველი, ხოლო განმრავლება თითოეულისაჲ განაყენებს თვისსა არსებისგან), რამეთუ, ვითაცა კეთილობაა წარმოუდგეს, აღიქუამს მათ ერთად და იპყრობს ერთებრივად. და თუ ერთი შემომკრებელი არს და შემაერთებელი თითოეულთა მყოფთაჲ, სრულ მყოფს მათ თვისსა მიერ წარმოდგომისა. ვინაჲ კეთილობა თითოეულისა არს ერთ ქმნაჲ ყოველისაჲ. ხოლო თუ ერთ ქმნაჲ კეთილ მებრ ბუნებით, და კეთილობაჲცა ერთ მქმნელ, რამეთუ მარტივი კეთილობაჲ და მარტივი ერთი იგივეობა, იერთებვიან ურთიერთას და აკეთილებენ მყოფთა. ვინაჲ, რაჲთავე სახითა დასცილდეს რაჲვე კეთილობასა, და ერთისა ზიარებასაცა დასცილდეს; და იქმნეს რაჲ უნაწილო ერთისგან, მიღმო განწვალებითა აღიესოს და ამითვე სახითა კეთილობისგანცა მოაკლდეს. არს ვიდრემე კეთილობაჲ ერთობა, და ერთობაჲ კეთილობა, და კეთილობაჲ ერთ, და ერთი პირველი კეთილობაჲ.

4 ვითარ იყოს. <AB; G-ის სარგებო ყოფილ, შერე სარგებოთ ვითარ იყოს. — 19 მათ] მას DF. — 21 შემომკრებელი] შემამკლებელი E. — შემაერთებელ AB. — 25 ერთი <E. — 26 რაჲვე სახითა D.

*სათაუნა ზეენ ბიკუთახის. იგი ამოღებულია იოსებ უგანსარტაბის "სეცაჲკე თაჲლის, სეცაჲ სწრაჲ: აწ ათ და მესამესა თავსა ზედა დაჲრთავს ერთისა და კეთილობისათვის (იხ. უგანსარტაბის, გვ. 415-416)

თ ა 3 0 1 4

მიუღრეკელინათვს, თვითმიღრეკისა და სხვსა

მიმრ მიღრეკალისა *

ყოველი მყოფი ანუ მიუღრეკელი არს ანუ თვითმიღრეკადი ანუ
 5 სხვსა მიერ მიღრეკილი. და თუ მიღრეკადი, ანუ თვით თვსგნით ანუ
 სხვსა მიერ. ხოლო თუ თვით თვსგნით, იყოს თვითმიღრეკ. ხოლო თუ
 სხვსა მიერ, სხვსა მიერცა მიღრეკილ. ვინაჲ ყოველი ანუ მიუღრეკელ C 66
 არს ანუ თვითმიღრეკ. და თუ მიუღრეკელ, საჭირო არს უკუე თუ არს
 რაჲვე სხვსა მიერ მიღრეკადი მყოფთაჲ, იყოს და მიუღრეკელიცა და
 10 საშუალ ამათსა თვითმიღრეკადი. რამეთუ უკუეთუ ყოველი სხვსა მიერ
 მიღრეკადი (სხვსა მიერ მიღრეკილი) მიღრეკების, იყოს ვიდრემე მიღ-
 რეკაჲ ანუ მრგულთვ ანუ უსაზღვროობამდე, ვინაჲთიგან განსაზღვრე- A 39 a
 ბულა დასაბამი ყოველთა მყოფთაჲ და მიმღრეკი უმჯობეს მიღრე-
 კილთა. იყოს ვიდრემე მიუღრეკელი პირველ მიღრეკილთაჲსა.
 15 ხოლო თუ ესე ესთა, ჯერ არს, რაჲთა თვითმიღრეკადიცა იყოს
 ხოლო თუ იძიოს ყოველი, თუ რაჲ არს პირველ მიღრეკადი? არ ვიდრემე
 იყოს მიუღრეკელი თვითმიღრეკ. რამეთუ არა აქუს მას ბუნებით, და
 არცა სხვსა მიერ მიღრეკილი, რამეთუ მიღრეკების სხვსა მიერ. ჯერ არს
 უკუე, რაჲთა თვითმიღრეკადი იყოს პირველ მიმღრეკ; ვინაჲთგან
 20 ესე არს მაზიარებელი მიღრეკადთაჲ მიუღრეკელისა მიმართ, საშუალ
 უკუე არს და მისღრეკს ერთბამად და მიღრეკების. ხოლო იგინი ერთი
 მისღრეკს ოდენ, ვითარცა ზესთ მდებარე, ხოლო სხუაჲ იგი მიღრეკების
 ოდენ. ყოველივე ვიდრემე მყოფი ანუ მიუღრეკელი არს ანუ თვითმიღრე-
 კადი ანუ სხვსა მიერ მიღრეკილი. რომლისათვსცა საჩინო, რომელ მი-
 25 ლრეკადთა თვითმიღრეკი უპირველეს, ხოლო მიმღრეკთა მიუღრეკელი.

თ ა 3 0 1 5

უსხეულთა და სხეულთათვს **

ყოველი თვსდადვე უკუნქცევი უსხეულო არს. რამეთუ არა
 რაჲ სხეულთაჲ შემძლებელ არს უკუნ ქცევად თვსდადვე. ვინაჲთგან
 80 უკუნქცევი რაჲსადვე მიმართ შეერთვის მას, რომლისა მიმართცა

4 თვითმიღრეკადი] თვით მიღრეკადი AB, თუ მიმღრეკადი D.—6 თვით თვს-
 გნით] თვსი თვსგნით ABD.—9 მყოფთაჲ] ხოლო მყოფთაჲ AB.—10 ამათსა] ამათ-
 ცა D.—12-13 განსაზღვრებულთა CE.—15 თვითმიღრეკადიცა CDEF.—18 მისღრეკე-
 ბის ABCEF.—რაჲ < AB.—30 რაჲსადვე] რაჲსადვე D.—შეერთვის < F.

* მხოლოდ სითაჲს აქვს ანუ CFK. ხოლო ჰეკსეული BCDM პედი ძიურით დაი
 (ჲ D) აბთიურით ძეჲსი Პ აბთაჲ (აბთის D. თ C).

** სითაჲსა ჩვენ შიგნით შედგებულა უკუნქცევის (გვ. 48, 21-22) 15. თჲს მისეჲსი,
 სეჲსე სწება: ამს თავსა შორის განყოფს უსხეულთა და სხეულთა. ჰეკსე. BCDM:
 პედი ძიურით თბთაჲ, და თ სითაჲს აბთიჲ (Dodds, p. 16).

უკუნ ქცე-
 ველი ყოვე-
 რამეთუ ესე
 უკუნ ქცე-
 არს ესე ს-
 ველთა: რამ-
 იქცევის თ-
 სხუაჲ სხუა-
 ქცევად თ-
 ვინაჲ რაჲც-
 განუნაწილ-

ყოველ
 ყოველთა ს-
 განუყენებელ
 თაგან. რამ-
 სისა სხეულ-
 იყო სხეულ-
 ვინაჲთგან რ-
 ქენო და კმ-
 არსებით გა-
 როას ხოლო
 ექცეს თვს-
 თაგან, რამ-
 არცა სხეულ-
 ქმედებაჲ და
 ნებულ ვით-

ყოველ
 თუ მი-
 დაღ მიმართ
 თუ ნაწილო
 ნაწილი მიღ-
 წინა-უკუნმო
 რეკადი, არ-
 2 უკუნ

უკუნ იქცა, საუწყო უკუე, ვითარმედ და ნაწილნიცა სხეულთანი ყოველნი ყოველისა მიმართ უკუ ეხნენ თვსდავე უკუნ ქცევასა შორის. რამეთუ ესე არს თვსდადვე უკუნქცევად, ოდეს ერთ იქმნას ორივე: უკუნ ქცეული და რომლისა მიმართ უკუ ქცეულა. ხოლო შეუძლებელ არს ესე სხეულთა ზედა, და ყოველითურთ განწილებულთა ყოველთა: რამეთუ არა რაა ყოველად ყოველითურთ შეიხების და უკუნ იქცევის თვსდადვე განწილებული ნაწილთა მიდმო განყრისათვს. სხუად სხუად დებისათვს. არაა ვიდრემე სხეულთაა შეუძლებს უკუნ ქცევად თვსდადვე, რაათამცა ყოველი ყოველისადმი უკუნ იქცეოდა. ვინაა რააც რაავე თვსდად მიმართ უკუნქცევი არს, უსხეულო და განწილებელ არს.

A 41a

თ ა 3 0 1 6

ყოველსა თვსდადვე უკუნქცევასა განყენებული აქუს არსება ყოველთა სხეულთაგან. რამეთუ უკუეთუ რათავე სხეულთაგან იყოს განუყენებელ. არა ჰქონდის რაავე მოქმედება განყენებული სხეულთაგან. რამეთუ შეუძლებელ არს განუყენებლობასა შორის არსებისასა სხეულთაგან, რაათამცა არსების-გამომ მოქმედება განყენებულ იყო სხეულთაგან. იყოს ვიდრემე მოქმედება უმჯობეს არსებისა, ვინაათგან რომელიმე მოქმენე არს სხეულთაა, ხოლო რომელიმე უმოქმენო და კამყოფ თვსდა, და არა სხეულთა. რამეთუ რააცავე იყოს არსებით განუყენებელ, და მოქმედებითცა განუყენებელ, ვინაა უფროა ხოლო მოქმედება განუყენებელ. და თუ ესრეთ, არ უკუნ ექცეს თვსდადვე. რამეთუ უკუნქცევი თვსდადვე სხუა არს სხეულთაგან, რამეთუ აქუს მოქმედება განყენებული სხეულთაგან, და არცა სხეულთა მიერ, და არცა სხეულთა თანა, ვინაათგან რაავე მოქმედება და რაასადმი მოქმედება არა მოქმენე არს სხეულთა. განყენებულ ვიდრემე არს სხეულთაგან ყოველი თვსდადვე უკუნქცევი.

A 43a

თ ა 3 0 1 7

ყოველი თვთმომდრეკი პირველ თვთ თვსდადვე არს უკუნქცევეთუ მისდრეკს თავსა თვსსა და მისდრეკების, მოქმედებაცა მისი თვსდად მიმართვე არს, და ერთ ვიდრემე მიმდრეკი და მიდრეკადი. ხოლო თუ ნაწილი მისდრეკს და ნაწილი მისდრეკების, ანუ ყოველი მისდრეკს და ნაწილი მისდრეკების, ანუ ყოველი მისდრეკს და ყოველი მისდრეკების, ანუ წინა-უკუმო. ანუ თუ იყოს ნაწილი სხუა მიმდრეკი და სხუა ნაწილი მიდრეკადი, არ ვიდრემე იყოს მყოფობით თვთმომდრეკი, არ თვთ მიმდრეკე-

2 უკუ ეხნენ] უკუც ეხნენ ABD, უკუ ეხნენ F.—20 თვსდა] თვსთა AB.

ნაბ
ადი ანუ
ნით ანუ
ლო თუ
დრეკელ C 66
თუ არს
ლიცა და
სა მიერ
ემე მიდ-
აზღვრე- A 39 a
მიდრე-
ა.
იყოს
ვიდრემე
ბით, და
ჯერ არს
ინათგან
საშუალ
ანი ერთი
დრეკების
მიმდრე-
ამელ მი-
რეკელი.
თუ არა
ინათგან
მიმართცა
თვთ თვს-
სა] ამათ-
მისდრეკ-
ათუ და
მისდრეკო,
BCDM:

თავან წარმოდგომილი, არამედ-თვთმომდრეკად ოდენ საპაზროდ, ხოლო არსებით არ იყოს ეს ვითარ. ხოლო თუ ყოველი მისდრეკს და ნაწილი მიდრეკების ანუ წინა-უკუმო, იყოს რავე ნაწილი მრჩობლთა შორის, რომელი ერთბაშად მისდრეკდესცა და მიდრეკებოდისცა. და ესე არს C 74
 5 პირველი თვთმომდრეკი. და თუ ერთ მისდრეკს, მისდრეკს თავსაცა თვისსა და მიდრეკების. ვინაჲ მოქმედებაჲ მიდრეკისაჲ თავისა მიმართ თვისსაჲ ჰქონდის, და იყოს მიმდრეკ თვსდალვე. რამეთუ რაჲსა მიმართ-
 ცა აქუნდეს მოქმედებაჲ, და მისდა მიმართცა უკუნქცეულ არს. ყოველი ვიდრემე პირველ თვთმომდრეკი თვსდალვე მიმართ არს უკუნ-
 10 მქცევ.

თ ა ზ ი 18

წესდადებისათჳს არსთაჲსა *

ყოველი მიმცემელი სხუათა აობისაჲ პირველ თვთ იგი არს, მყოფ და ა', რომელთა მისცემს თვსგნით მიცემადთა. რამეთუ ვინაჲთ-
 15 გან თვთ მას მყოფობასა მისცემს, თვისსა არსებისგან ჰყოფს თან- A 46a
 მიცემისა. და რომელთა მისცემს, უდარეს ჰქონან თვისსა არსებისგან. ხოლო იგი დახესთაებულ და უსრულეს არს, ვინაჲთგან ყოველი მაგუამოგნებელი უმჯობეს არს მისგან წარმოჩენილისასა. ვინაჲვე მი-
 ცემული მიმცემელსა შორის უფროჲს ჰგვის მიმღებელისასა. და ვი-
 20 თარ იგი არს, მაგრა არა თვთ იგი, რამეთუ რომელიმე პირველი არს, ხოლო რომელიმე მეორე. საჭირო უკუე, თუ ერთი და იგივე მიზეზი არს მრჩობლთაჲ, და ერთი და იგივე საზღვარი იყოს მრჩობლ-
 თავე; ანუ არაჲ არს საზიარო არცა თვთება მრჩობლთა შორის, გინა თუ რომელიმე იყოს პირველ, ხოლო რომელიმე შემდგომ. ხოლო თუ
 26 ერთ და იგივე საზღვარი ორთავე, არ ვიდრემე იყოს რომელიმე მი-
 ზეზ, ხოლო რომელიმე წარმონაარს მიზეზისგან; და არცა მეგრ თვთ იყოს და არსებით, ხოლო რომლისაჲ თანმიცემით და შორის; და
 არცა რომელიმე მოქმედ, ხოლო რომელიმე ქმნილ. ხოლო თუ არა
 აქუს არსებითად და თვთად, არ ვინაჲ შეუძლოს წარმოყენებად მეო- C 78
 30 რისა, ვინაჲთგან მამყოფებლობით არ ეზიარებოდის მას. აკლს უკუე რაჲთა იყოს პირველ მიმცემელი, ხოლო მეორედ მიცემული, რომელ-
 თა შორის თვთ იგი აობაჲ სხუასა სხვსგან მიექმნებინს.

1 სახზროდ E.—2 ესე ვითარ E.—5 ერთ მისდრეკს ერთ E.—13 მიმცემელ AE.—17 და ზესთა ავბულ ABD.—23 ანუ ანუ E.—25 იგივე იგი B.—32 მექმნების E.

* წესდადებისათჳს არსთაჲსა CF, მეთრეამეტისაგან ორმეოც და ერთადმდე აწერია: წესდადებისათჳს არსთაჲსა K, აობისათჳს A გვიანა შესდრულით, περι ნუთიς ჰქმნილ BD.

ყოველი
 მყოფთასა,
 ჰქმნე დაწეს
 ხოლო
 რომელთაღ
 ლეს, არამედ
 ოდესმე თვს
 მყოფი არ
 და სხუაგნი

ყოველი
 15 ველთა სულთ
 გონიერთა
 მიერ, თვთ
 სულისათა
 რე იყოს სუ
 20 იყოს; ხოლო
 ამისი მქონე
 მიმდრეკი
 თვთმომდრე
 როას ხოლო
 25 ვითარ არსე
 ხოლო
 აქუს წესი
 მდგომარის
 თვთმომდრე

4 მისი
 პირველ ხოლო
 11 ვითაცა
 ნახ ყვეთ
 AB.—18 ცხ
 ცა F.—25 კ

* მიქმ
 ** სხუა

თ ა ვ ი 19

მიქმნისათვის*

ყოველი, რააც პირველ მიქმნებოდის რომელსავე ბუნებასა მყოფთასა, ყოველთადა სწორად წარმოდგომილ არს ბუნებასა მის ქუეშე დაწესებულთა ერთისა მიერ საზღვრისა და სწორად.

ხოლო თუ არ სწორად ყოველთადმი, არამედ რომელთადმი და რომელთადმი არა, საუწყო, ვითარმედ არა არს მის ბუნებისა უპირველეს, არამედ სხუათა შორის პირველ, ხოლო სხუათა შორის შემდგომ, ოდესმე თვსთა მზიარებელთა. რამეთუ ოდესმე მყოფი და ოდესმე არა მყოფი არ პირველ არცა მეტრ თვთად მყოფ, არამედ ზედშემოსრულ და სხუაგნით მომავალ, ვითცა ესრეთ ემყოფდის.

თ ა ვ ი 20

სული, გონება, სხეულთ მიდრეკა**

ყოველთა სხეულთა დაუზესთავდების სულიერი არსება, და ყოველთა სულთა უზესთავდების გონება გონიერი, და ყოველთა გუამოვნებათა გონიერთა ზესთ ერთი. ყოველი უკუე სხეული მიდრეკადი არს სხვსა მიერ, თვთ თვსდა მიდრეკად ვერ შემძლე, არამედ თანმეარსეობითა სულისადათა მიდრეკების მისგან, და ცხოველობს სულისა მიერ; და ვიდრე იყოს სული წარმოდგომილ მისდა, ვითარცა რაა თვთმიმდრეკი იყოს; ხოლო განეყენოს რაა სხვსა მიერ მიდრეკილ, ვითარ თვთ ამისი მქონებელი ბუნებით; და ვითარ მხუდარ არს სულისადა თვთ მიმდრეკი ბუნება. და ვინათაცა წარმოუდგეს, თან მისცემს მათ თვთმიმდრეკობასა; ხოლო რომელთა თან მისცემს მყოფობასა, უფროას ხოლო პირველ თვთ მოუვიეს. ვინაჲვე ზესთა სხეულთაჲსა არს, ვითარ არსებით თვთმიმდრეკი, თანმიცემით თვთმიმდრეკ ქმნილთაჲსა.

ხოლო კუალად სულსა მიდრეკილსა თვსგნით მეორე და შემდგომი აქუს წესი მიუდრეკელისა ბუნებისა და მოქმედებით მიუდრეკელად მდგომარისაჲ; ამისთვს რომელ ყოველთა მიდრეკადთა ემძლუარვის თვთმიმდრეკი, ხოლო ყოველთა მიმდრეკთა მიუდრეკელი. ვინაჲთვან

4 მის] მას codd. ჰესწორეთ ათანეს უგნობარებას მისეღეთ (ს. გ. 56, 7).—8 პირველ ხოლო სხუათა შორის <E (ex homoioteleuto).—10 თვთად] თვსად AB.—11 ვითაცა E.—ემყოფდის] მყოფდის AB.—14 სულიერი EFC (C-ჰ ვერი სტრაქონის ზეით ანის დამატებული), სული ABD.—17 თანმეარსეობითა] თანვე არსეობითა AB.—18 ცხოველობს C.—21 მქონებელი შუ მ ნ ე ბ ი თ ბუნებით A.—22 ვინაჲთაცა F.—25 ქმნილთა AB.—26 მეორე და] მეორეთა D.—28 ემძლუარვის F.

* მიქმნისათვის A გვიან მსგავრულით.
** სხეთა ხითაჲს მოცემული A-ჰი, გვიან მსგავრულით.

პროა, ხოლო
და ნაწილი
ლოთა შორის,
და ესე არს C 74
ეს თავსაცა
ვისა მიმართ
ასა მიმართ-
ცულ არს.
არს უკუნ-

იგი არს,
უ ვინაჲთ-
ოფს თან- A 46
სებისგან.
ყოველი
ნაჲვე მი-
და ვი-
პირველი
და იგივე
პრობოლ-
ნის, ვინა-
ლოო თუ
იმე მი-
ბრ თვთ
ნის; და
თუ არა
დ მეო- C
ს უკუე
იმეღ-

სული მიდრეკადი თვთ თვსგნით მისდრეკს სხუათა, ჯერ არს რაათა პირ-
 ველ მისსა იყოს მიუდრეკელად მიმდრეკი. ხოლო გონება მისდრეკს,
 ვითარ მიუდრეკელი, და სამარადისოდ მასვეობასა ზედა მოქმედი.
 და რამეთუ სულსაცა გონებისა მიერ აქუს ნიადაგ გაგონებაჲ, ვითარ
 5 სხეულთა სულისა მიერ თვისი მიდრეკაჲ. რამეთუ იყო თუმცა სულსა
 შორის ნიადაგ პირველ გაგონებაჲ, ყოველთა სულთადმცა იყო სას-
 წორო, ვითარ იგი და თვთმიმდრეკელობაჲ. არ ვინაჲ საპირველოდ
 ესე სულსა შორის. ჯერ არს, რაათა პირველ მისსა იყოს პირველი
 გონიერი, ვინაჲვე პირველ სულთა გონებაჲ: არამედ პირველ გონე- C 83
 ბისა ერთი. რამეთუ დალათუ მიუდრეკელ გონებაჲ, მაგრამ არა ერთ;
 რამეთუ გაიგონებს თვთებასა თვისსა და იმოქმედებს თვსადმი. ხოლო
 ერთსა ყოველნივე თან იქონებენ რაჲზომობითვე მყოფნი, ხოლო გო-
 ნებასა არა: რამეთუ სადავეცა წარმოდგომილ იყოს თანმეარსეობაჲ
 გონებისაჲ, საჭირო არს, რაათა თან მოაქუნდეს ძალი მეუწყეობისაჲ,
 15 ამისთვის რომელ გონიერი ცნობაჲ არს დასაბამი და მიზეზი მცნო-
 ბელობისაჲ. იმრე * ვინაჲვე და უზესთაეს ერთი გონებასა. და არაჲ
 არს ზესთა ერთისა. რამეთუ იგივეობაჲ ერთი და კეთილი; და დასა-
 ბამ ყოველთა კეთილი, ვითარ აღმოიჩინა.

თ ა ვ ი 21

არსთა დაწყებისათჳს **

20 შოველი წესი მხოლოობისგან დამწყებელი იწარმოებს სიმრავ-
 ლისადმი შედარებულად მხოლოასა, და ყოველისა წესისა სიმრავლე
 ერთისადმი აღიყვანების მხოლოასა. ხოლო თუ მხოლოასა აქუს სა-
 ზღვარი დასაბამობითი, და წარმოშობს საკუთარსა და სახუედრსა A 51b
 25 თვისსა სიმრავლესა; ამისთვის რომელ ერთი წარმონათხზი და ერთი
 წესი არს ყოველი მხოლოასა მიერ სიმრავლედ შთამობაჲ; რამეთუ
 არ ვინაჲ იყოს წესი არცა წარმონათხზი, ეგოს თუ მხოლოჲ უნაყო-
 ფო თვს შორის. ხოლო კუალად სიმრავლე აღიყვანების ყოველთა
 საზიაროასა მიზეზისადმი. რამეთუ ერთი ყოველისა სიმრავლისათჳს
 30 იგივე, რამეთუ არა თუ ერთისგან სიმრავლესა შორის ჰქონდის
 წარმოქმნაჲ. რამეთუ ერთისგან გამრავლებულთა ოდენ მის ქუეშე,
 და არა საზიარო ყოველთა, არამედ თვთება ოდენ მასისა ზემექო-

1 თვთ <AB.—3 მასვეობასა] მსგავსებასა E.—11 თვსადმი DEF.—13 სად-
 ვეცა CEF.—თანმეარსებაჲ AB.—16 იმმრე F.—18 აღმოაჩინა E.—27 წარმონა-
 ათხზი D.—31 რამეთუ] ხ' E.

* ამ სიტყვაზე მათხოებით არმაზე სწავრა: ნუ უმე იმრ გურდიგ F.

** ასეთ სთაჲურს აქლქე A გვაინი მხედრულთა, ხოლო ჰეგმულთა BCDArgO პედი
 τὸν οὗτὸν πῶτον αὐτίον ὁ πῶς (Dodds, p. 24).

ნეობისა. ვინაჲ
 და შეერთება
 წესებულად ით
 თარმედ ერთის
 5 იგიობაჲ. არს
 თითოეულსა წ
 თულებასა თვ
 ყოველობისადცა
 ამის სირაასა
 10 საჭირო, რაათ
 ვითარ თანდაწ
 ლი, არამედ ესე
 საცნაურ, რამეთ
 ქუეშე სიმრავლ
 15 ქუეშე თანალო
 მიერ ბუნებისა
 თასა წარმოდგ
 სულისათ და ს
 ლესა სულთასა
 20 სებაჲ არს მხო
 მიერ გონებისა
 ვე ყოველთა პი
 მი აღკრვაჲ. ე
 დგომად გონებ
 25 პირველისა სულ
 ბუნებათაჲ.

შოველი პი
 30 წესსა არს ერთი,
 4 წარმოვლის
 ურთიერთსაცა F.—
 არს CDEF.—რაათ
 მოქუეშა D.—14 და
 ერთსა AB.—21 მის

* სთაჲური წეგ
 სწავრა: კუალად მოქმ
 (იხ. „გენეარტეზა“ გვ. 6)

ნეობისა. ვინაჲთგან თითოეულსა წესსა ზედა არს ვიდრევე ზიარებაჲ და შეერთებაჲ და იგივეობაჲ, რომლისა მიერცა რომელიმე თანდა- C.87 წესებულად ითქუმის, ხოლო რომელიმე სხუა ტომად, საუწყო, ვითარმედ ერთისა დასაბამისა მიერ წარმოშვლის ყოველსა წესსა ზედა იგიობაჲ. არს ვიდრევე მხოლოობაჲ ერთი პირველ სიმრავლისა, და თითოეულსა წესსა შორის დამცველი ერთსა საზღვარსა და მორთულებასა თჳს შორის მქონებელი დაწესებულთა ურთიერთასცა და ყოვლობისადცამდის. რამეთუ სხუად სხვსა იყოს მიზეზ ნათხზენსა ქუეშე ამის სირაჲსასა. ხოლო ვითარ ერთ ქმნისა სირაჲსა ამის მიზეზი, 10 საჭირვო, რაჲთა პირველ ყოველთასა იყოს, და მის გამო ყოველნი ვითარ თანდაწესებულნი წარმოიშვნენ, არ ვითა ეს რაჲვე თითოეული, არამედ ესვითა ამის ვინაჲსავე წესისა მყოფი. ვინაჲ ამის მიერ A 52a საცნაურ, რამეთუ ბუნებასაცა შორის სხეულთასა არს ერთი და მის ქუეშე სიმრავლე; და მას ერთსა ბუნებასა ჰქონან მრავალნი თჳს ქუეშე თანაღობულად ბუნებანი და ბუნებანი მრავალნი ერთისა მიერ ბუნებისა საყოველთაოჲსა, და ერთადვე წესსაცა ზედა სულთასა წარმოდგომილ არს, რამეთუ იწყებს ერთისა და უპირველესისა სულისაჲთ და სულთა სიმრავლედმი შთაღვა, და კუალად სიმრავლესა სულთასა ერთისადმი აღყვანებად; და ერთადვე გონიერი არ- 20 სებაჲ არს მხოლო გონიერ. და სიმრავლემან გონებათამან ერთის მიერ გონებისა იწარმოა, და მისდაღვე უკუნ იქცევის, და ერთისადვე ყოველთა პირველისა სიმრავლე ერთთაჲ, და ერთთაჲ ერთისადმი აღკრვაჲ. ვინაჲ შემდგომად ერთისა პირველისა ერთნი, და შემდგომად გონებისა პირველისა გონებანი, და შემდგომად სულისა 25 პირველისა სულნი, და შემდგომად ყოველთა ბუნებისა სიმრავლე ბუნებათაჲ.

თ ა ზ ი 22

დასაბამებრისა ერთისათჳს *

შოგველი პირველი და დასაბამებრივ მყოფი თითოეულსა შორის 80 წესსა არს ერთი, და არცა ორ და არცა უმრავლეს ორობისა, არა-

- 4 წარმოვლის CDEF.—5 ვიდრევე ვიდრე AB.—6 ერთისა საზღვარსა D.—7 ურთიერთსაცა F.—8 ყოვლობისადცამი CDE, ყოვლობისადმიცამი F.—10 საჭირვო არს CDEF.—რაჲთა] რ E—13 ბუნებასაცა] ბრუნებასაცა B.—13-14 მის ქუეშე] მოქუეშა D.—14 და ჰქონან AB.—15 და ბუნებანი <BD.—16 წესსა D.—17 ერთისა] ერთსა AB.—21 მისდავე F.—22 23 და ერთისადმი აღკრვაჲ AB.—29 და <AB.

* სთაურო ნკენ გვეყოფის. აჲ ამოღებულნი ორნი „განმარტებ“ 22. თაჲიან, სდაც სწავრა: კუალად მოჰმართა დასაბამებრისა ერთსა მიზეზსა ყოველისა სირაჲსასა (იხ. „განმარტებ“ გვ. 61, 23).

რაჲთა პირ-
მისდრეკს,
და მოქმედი.
ებაჲ, ვითარ
უმცა სულსა
იყო სას-
საპირველად
პირველი
პირველ გონე-
არა ერთ;
სადმი. ხოლო
ხოლო გო-
ანმეარსებობა
უწყებობისაჲ,
მიზეზი მცნო-
ისა. და არაჲ
ლი; და დასა-
ებს სიმრავ-
სა სიმრავლე
სა აქუს სა-
სახუედრსა
და ერთი
ებაჲ; რამეთუ
ლოჲ უნაყო-
ის ყოველთა
მრავლისათჳს
ის ჰქონდის
მის ქუეშე,
ისა ზემექო-
DEF.—13 სად-
—27 წარმონა-
CDArgO პედი

მედ მხოლოდ ქმნილ ყოველი. | იყოს ვინაჲვე, თუ არს შესაძლო, ორო- C 61
 ბაჲ; რომელ არს ესე შეუძლებელ და ეგრეთვე უმრავლესთა ზედა
 იხილვოს. უკუეთუ მრჩობლნი ითქუნენ პირველად, ანუ თუ ორთა-
 განვე სხუაჲ; და თუ ორთაგანვე, კუალად იყოს ერთ პირველი და
 5 არა ორ. [ხოლო უკუეთუ მრჩობლნი], ანუ სხუაჲ სხვსგან, და არა
 პირველ მრჩობლნი; ანუ ერთბამად ორნივე. და თუ სწორ, არ
 იყოს სხუაჲ სხვსა უპირველეს. ხოლო თუ სხუაჲ უპირველეს, მეორი-
 სად არ იგივეობაჲ, იყოს რაჲვე მის სირაჲსა? და არ ერქუმოდის სხუა
 თვნიერ პირველობისა. ვინაჲ ესე ორთაგანვე იყოს სხუაჲ, რომელი იგი
 10 ითქუა პირველად. და თუ ესე განეყოფვიან ერთი ერთისგან, არა ვი-
 თარ მეორე მეორესა, არ ვინაჲ იყვნენ მრჩობლნი დასაწყის და პირველ.
 ვინაჲ ამათგან საცნაურ, რომელ პირველ მყოფი ერთ არს
 მხოლოდ და არა ორ, ანუ თუ უმრავლეს. და პირველი გონებაჲ
 ერთი მხოლოდ და არა ორ პირველნი გონებანი. და ერთ უპირვე-
 15 ლესიცა სულ; და ესრეთვე თითოეულსა ზედა გუარათასა, ვითარ
 პირველი შეუნიერებაჲ, და პირველი სწორი; და ეს სახედ ყოველ-
 თა | ზედა; ეგრეცა და გუარი ცხოველისა ერთ პირველი და კაცისაჲ; A 54b
 რამეთუ ესევე აღმოსაჩენელი ყოველთა ზედა.

თ ა 8 ი 23

უმოქენოღსთჳს *

20

ჴოველი უმოქენოღ წარმოიყენებს თვსგნით მოქენეთა, და ყოველ-
 ნი თანმოქენენი გუამოვნებანი უმოქენოღსა მყოფობისადმი აღიცისკრე-
 ბენ. რამეთუ უმოქენოსა მხოლოჲსა დაუპყრიეს ადგილი და საზღვა-
 რი, | ვითარ თვსდად მყოფსა და არა სხვსად, და ვითარ დაზესთაებული A 55b
 25 თვსთა მოქენეთაგან, რამეთუ წარმოშობს ზიარებისა მისისა მიღებად
 შემძლებელთა. ხოლო იყოს თუ უშვ იყუდნეს თვს შორის, არა
 ვინაჲ ჰქონდის პატიოსანი, რაჲთამცა თან მისცა მის-გამოთა, ვინაჲ
 ყოველი მიმღები ეზიარების, ხოლო მიცემული წარმოდგა, ვითარ
 ზიარებული; და ყოველი ზიარებული, იქმნა ვისდავე რომლისგანცა
 30 იზიარა, მეორე და შემდგომი არს მისი, რომელი ყოველთა

3 უკუეთუ უკუ A, უკუ B.—5 ხოლო უკუეთუ მრჩობლნი <codd; აღგა-
 ნილია ზეგ ჴიერ ჴერსულს ჴისელო: ეს ბჳ ჴიარებო.—7-8 მეორეობა C, მეორეობა
 F. 8 ექუმოდის AB.—17 ეგრეცა ეგრეთვე F.—ერთი F.—და კაცისაჲ კაცისაჲ
 AB.—22 თანმეჭონენი F.—მყოფობისადმი DE-F.—22-23 მყოფობისადმი აღიცის-
 კრებენ. რამეთუ უმოქენოსა <AB (ex homoioteleuto).—26 იყუდნეს F.—29 რომ-
 ლისგან AB.

* სთათური ჴმოღებული ვებქეს ჴერსული BCDM ჴელთნწერებოღინ: πειρ τον αμα-
 ρτητων (Dodds p. 26).

მიმართ სწო-
 სრულ ჴყოფს
 სხუათად არა
 მოდგომილ
 5 გათვთებული
 თაჲ. რამეთუ
 სა. ანუ უპირ-
 ლებულ არს
 თებელისა. და
 10 სხუასა, ხოლო
 ერთებრივი
 არამედ ერთი
 მისდა ყოველ

15

ჴოველი
 თანზიარებულ
 20 ველ თანზიარ-
 ზიარებითა,
 ნების. ხოლო
 ჩინო, ვითარ
 რომლისადვე
 25 რაჲსადვე ერთ
 თა პირველისა
 უთვსიერეს, ხ
 ვიდრემე და
 ზიარებული თ
 30 არს უკუე ერთ
 მრავალთა ერთ
 ერთ და (არ)

2 თვსსა
 ველთა <D (ex
 10 ხოლო რომ
 ხოლო რომელ
 ერთბამად AB

* სთათური
 კელ ჴე: ექ სწერაჲ
 და უმიხეზ

თ ა შ ი 25

ს რ უ ლ ი ს ა თ ვ ს *

შოველი სრული აღმოშობადი იწარმოებს, რომელთაა უძლოს წარმოყენებად მებაძვე მის ერთისა ყოველთა დასაბამისა. რამეთუ ვითარ იგი კეთილობისათვის თვისისა ყოველთა არს ერთებრივ მაგუამოყენებელი მყოფთაა (რამეთუ ერთ და იგივეობაა კეთილობაა და ერთი, ვითარ და კეთილ გუარობა ერთებრივობისად იგივეობა), ესთავე და შემდგომთა თვსთა ზესთ სრულებითა თვსითა აღადგენს და წარმოაარსებს შემდგომთა თვისისა არსებისათა. რამეთუ სრულებაა ნაწილ ვიდრემე კეთილისაა არს, და სრული, ვითარ იგი არს სრული, ჰბაძავს კეთილობასა. რამეთუ იგი არს ყოველთა მაგუამოყენებელ. ეგრეთვე და სრული, რომელთაა უძლოს, წარმომაარსებელი არს ბუნებით. და უსრულესი, ვითარ იგი იყოს უსრულეს, ესე ზომვე იყოს უმრავლესთა მიზეზ. რამეთუ უსრულესი უფროა მახიარებელ კეთილობისა; ესე უკუე უმახლობელეს კეთილობისა; ესე ხოლო უთვისიერეს ყოველთა მიზეზსა; ესე ვიდრემე მიზეზ უმრავლესთა. ხოლო უსრული, ვითარ იგი იყოს უსრულ, ესე ზომ უმცირესთა მიზეზ. რამეთუ უშორეს არს ყოველთა წარმომაარსებელსა, უდარესთა არს მაგუამოყენებელ. რამეთუ წარმოყენებაა ყოველთაა, ანუ თუ A 61a მკობაა, ანუ სრულ ქმნაა, ანუ ჰყრობაა, ანუ ცხოველ ქმნაა, ანუ დაბადებაა, რომელნიცა უმრავლესთა იყვნენ უმოქმედეს, უთვსეს ყოველთა მიზეზისა, ხოლო უდარესთაში უცხოვე და სხუა. ვინაა ამისგან საცნაურ, რამეთუ უშორიელესი ყოველთა დასაბამისაა უმეშვო არს და არ ვისდა მიზეზ. ხოლო თუ შობს რას და აქუს შემდგომი თვსსა, საუწყო, რომელ არ ვინაა იყოს უშორიელეს; არამედ რომელი C 102 წარმოქმნა, იყოს უშორეს მისსა, ხოლო იგი უმახლობელეს წარმოქმნილთა და მბაძავ ყოველთა წარმომქმნელსა მიზეზსა მყოფთასა.

თ ა შ ი 26

წ ა რ მ ო მ ა ა რ ს ე ბ ე ლ ი ს ა მი ზ ე ზ ი ს ა თ ვ ს **

შოველი წარმომაარსებელი მიზეზი სხუათაა ჰვიეს იგი მოუკლებელად თვს შორის და წარმოაარსებს შემდგომსა თვსსა და შემ- 9 არსებისა AB.—10 კეთილისაა] კეთილობაა AB.—14 რამეთუ რ'ი AB.—16 ყოველთა მიზეზსა] ყოველთაში ზესა C.—22 უდარესთადმი E.—25 რომელ] რ'ა D.—26-27 წარმოქმნითა ABCDF.—27 მყოფთასა] მყოფსა F.

* სთაურა ნენ ბმეუთენის; იგი შეღებნილია ბერძნ. BCDM-ის შესაბამისად: *πρὸς τὴν ἐξουσίαν*

** სთაურა ნენ ბმეუთენის; იგი შეღებნილია თვით პროკლეს ტომარის სეუქველზე; ყოველი წ ა რ მ ო მ ა ა რ ს ე ბ ე ლ ი მი ზ ე ზ ი ს ა თ ვ ს სხუათაა... (გვ. 22, 30).

დგომისა
კელად წა
ბელსა, ეს
მიუდრეკელ
5 მის შორის
თან შეიცვ
რეკაა, და
მიუდრეკელ
სებელი ჰბ
10 რამეთუ ყ
წარმომაჩი
მომაყენებ
ლად ეგნენ
რამეთუ რ
15 თვსსა.

შოველი
ძალისაათა
სრულებითა
20 არ ვინაა
რომელსა მ
მოყენებაა,
ნებასა წარ
წარმომაყენ
25 არს სრულ
და მოუკლ
ზედა, და
თუ განწვა
რამეთუ არ
30 საბამთა მი
თუ ნივთი
თვსსა, და
დამყარებულ
თვსითა. და
გუამოყენებ

დგომისა შემდგომთა. რამეთუ ჰბაძავს თუ ერთსა, იგი უკუე მიუდრე-
 კელად წარმოაარსებს შემდგომთა თვსთა და ყოველსა წარმომარსე-
 ბელსა, ესრეთვე აქუს მიზეზი წარმომაცენებლობითი. არამედ ერთი
 მიუდრეკელად წარმოაყენებს. და თუ ესეცა მიდრეკისა მიერ, იყოს
 მის შორის მიდრეკეა და მიდრეკილი, და მერმე არღ იყოს ერთი და
 თან შეიცვალოს ერთობისგან. ხოლო თუ შემდგომ მისსა არს მიდ-
 რეკეა, და ერთისა მიერ, ანუ ვიდრე უსაზღვროობამდე იყოს, ანუ
 მიუდრეკელად წარმოაარსოს ერთმან. რამეთუ ყოველი წარმომარ-
 სებელი ჰბაძავს მას ერთსა და ყოველთა წარმოყენებისა მიზეზსა.
 10 რამეთუ ყოველგან პირველისგან არა პირველი. ესთავე და ყოველთა
 წარმომარსებლისგან რათავე წარმომარსებელი. და ყოველი წარ- A 63a
 მომაცენებელი თვს გამო წარმოაყენებს შემდგომთა. ვინაჲ მოუკლებე-
 ლად ეგნენ წარმომაცენებელნი, და წარმოიყენნენ მათგან შემდგომნი;
 რამეთუ რაჲზომევე მოკლებული, ვერ უძლებს კებად იგივეობასა ზედა
 15 თვსსა.

თ ა 3 0 2 7

ყოველი წარმომაცენებელი სრულებისა მიერ დაზესთაებითა
 ძალისაჲთა წარმომაცენებელი არს შემდგომთაჲ. ხოლო თუ არა ზესთ
 სრულებითა, არამედ მოკლებითა წარმომაცენებელისა ძალისაჲთა, C 108
 არ ვინაჲ შეუძლოს მიუდრეკელად დაცვაჲ წესსა თვსსა. რამეთუ
 რომელსა მოკლებისა მიერ და უძლურებისა ჰქონდის სხუათა წარ-
 მოყენებაჲ, ქცევისა მიერ თვისისა და შეცვალებისა იპყრობს გუამოვ-
 ნებასა წარმოყენებულთასა. არამედ ჰგვის იგივეობასა ზედა ყოველი
 წარმომაცენებელი; და ეგოს რაჲ, შემდგომნი იწარმოებვიან. ვინაჲცა
 25 არს სრულ და სავსე, და შემდგომთა წარმოაყენებს მიუდრეკელად
 და მოუკლებელად, და ჰგვის თვსსავე მყოფობასა და იგივეობასა
 ზედა, და არა შეიცვალდეს მათდამი და მოაკლდების. რამეთუ არა
 თუ განწვალდება არს წარმომარსებელისაჲ წარმომარსებულთაგან; A 65b
 რამეთუ არ შეერაბამების ესე ბუნებრთსა ქმნასა და არცა ქმნის და-
 30 საბამითა მიზეზთა. და არცა აღვილით შეცვალებადთა: რამეთუ არა
 თუ ნივთი იქმნების საწარმო; ხოლო ესე ჰგვის იგივეობასა ზედა
 თვსსა, და ასხუაებს მისგან წარმოქმნილსა. შეუცვალბელად უკუე
 დამყარებულ არს მეშვე და მოუკლებელად, და მარსებელითა ძალითა
 თვსითა დაუმრავალკედების და იპყრობს თვს გამო შემდგომთა
 გუამოვნებათა.

5 ერთ AB.—10 ყოველგან] გ'ლგ. ABDF.—17 დაზესთაებული AB.

უძლოს
 რამეთუ
 რიგ მა-
 ბლობაჲ
 ევეობა),
 დადგენს
 სრულ-
 თარ იგი
 ლთა მა-
 მომარს-
 სრულეს,
 მს მაზია-
 ესე ხო-
 ვლესთა.
 ესთა მი-
 დარესთა
 ანუ თუ A 6
 ბნაჲ, ანუ
 ჯსეს ყო-
 ნაჲ ამის-
 უმეშვო
 შემდგომი
 რომელი C
 წარმო-
 ყოფთასა,
 გი მოუკ-
 და შემ-
 რი AB.—
 ზომელ] რა
 რი თესესთ
 სრულესთა

თ ა ზ ი 28

ჟოველი წარმომადგენელი თვსდადმი მსგავსთა პირველ უმსგავ-
სოთაჲსა წარმომადგენელს. ვინაჲთგან საჭიროდ უმჯობეს არს ყოველი
წარმომადგენელი მისგან წარმომადგენელსა, რამეთუ არ ვინაჲ იყვ-
ნენ ესე სწორ ურთიერთას ძალითა. და თუ არა სწორ იყვნენ, სხუა
ვინაჲვე და უსწორო, ანუ ყოველითურთ განჭრილ ურთიერთისგან, ანუ C 112
შეერთებულცა და განჭრილცა. არამედ უკუეთუ ყოველითურთ გან- A 68a
ჭრილ, იყოს უზიარებელ, და არა ჰქონდის მისდამი მიზეზსა თანა-
მელმეობაჲ, და არ ვინაჲ თან ექონოს და ეზიაროს სხუაჲ სხუასა,
10 იყოს რაჲ ყოველითურთ სხუაჲ; რამეთუ თანქონებელი მისცემს ზი-
არებასა თვსსა თანქონებელსა, რომლისა მიმართცა თან ექონების.
არამედ საჭირო არს, რაჲთა მიზეზოანი თან იქონებდეს მიზეზსა,
ვითარ მის გამო მქონებელი არსებისაჲ. ხოლო უკუეთუ რაჲთამე
განეყოფვის, და რაჲთამე შეეერთების წარმომადგენელსა წარმომადგ-
15 ბული; და თუ სასწოროდ ერთავე ჰვნებია, და სასწოროდცა ორნივე
ურთიერთას ეზიარნენ და არ ეზიაროს შემდგომი უპირველესსა;
ვინაჲ ჰქონდის არსებაჲ მისგან, არამედ არ ამით სახითა. ხოლო
იყოს თუ უმეტეს განწვალებულ, უმეტესცა და სხუა და უცხო იყოს
თვსისა წარმომადგენლისგან, ვინა თუ საკუთარ მხოლოდ შობილი, და
20 მიუზავებელ მისდა მიმართ, ვიდრეა მიზავებულ; იყოს ვიდრემე
თანულმო, ვიდრეა თანმელმე. ხოლო თანტომი ღმრთივთაჲ თვთ
მით მყოფობითა თვსითა და თანლმობილი მათგან, აღთხზულ არს
მებრ ბუნებით, და წადნოას მათდამი ზიარებასა მეწადე კეთილო-
ბისაჲ, და მიემთხუევის თვსისა მიზეზისა მიერ საწადსა. საუწყყო,
25 რომელ უფროას ხოლო შეერთებულ წარმომადგენელსა წარმომადგ- A 68b
ნებელი, ვიდრეღარა განყოფილ და განწვალებულ. ხოლო უფრო
შეერთებული უფროას მსგავს მისდა, ვიდრეღარა და უმსგავსო რო-
მელთადაცა უმეტეს შეერთებულ იყოს. ვინაჲვე მსგავსთა პირველ
უმსგავსოთაჲსა წარმოაყენებს ყოველთა წარმოაყენებელი მი-
ზეზი.

2-3 უმსგავსოთა F.—3 უმჯობეს A.—4 არს D.—6 ურთიერთისგან
ერთობისგან A, ურთიერთობისგან B.—14 განყოფვის] იყოფვის AB, გუწყვის
D.—შეერთების ABCD, შეერთების E.—18 იყოს] იყო AB.—უმეტეს<AB.—გან-
წვალებულ] განწვალე AB.—19 მხოლოდ შობილი] წარმოშობილი CDEF.—20 მი-
ზავებული E.—23 მეწადე F.—24 მიზეზისგან მიერ AB.—26 ვიდრეა F.—27
უფროას] უფრო F.—27-28 რომელთადაცა F.

ჟოველი
შემდგომთა
პირველ უ
წარმომადგ
მსგავსნი მ
მიერ. ვინა
დაიცავს მ
იგი პირველ
მიერ აქუს

ჟოველი
15 შორის წა
ყოველი წა
სებისა მი
წარმოდგ
სებელსა.
20 იგივეობა
ლითურთ
შეერთებ
იგი ჰგვის
მოიაროს
25 ეგოს რა
განყენებ
წარმოვლ
იგივეობა
ჰგვის მის

5 მ
სეობასა F
ყენებულ
*
*
*
საღვ სწ
სო მსა
*
საღვ სწ
სავს ან

თ ა ზ ი 29

მ ს გ ა ვ ს ი ს ა და უ მ ს გ ა ვ ს ო მ ა ნ ის ა თ ვ ს *

ჰოველი გზავნაჲ არსებითი მსგავსებისა მიერ სრულ იქმნების შემდგომთაჲ პირველთაღვე მიმართ. ხოლო თუ წარმომართებელი პირველ უმსგავსოთაჲსა მსგავსთა წარმოაყენებენ, ვინაჲ მსგავსებაჲ წარმომართებელთაგან წარმოაყენებს წარმოართებულთა; რამეთუ მსგავსნი მსგავსებისა მიერ იქმნებიან მსგავს და არა უმსგავსობისა მიერ. ვინაჲ გზავნაჲ არსებითი შორის უღარესობითსა შთამოობასა დაიცავს მასვეობასა შობილისასა მშობელისა მიმართ, და ვითარ არს იგი პირველ, ესსახეცა წარმოაჩენს შემდგომსა, ვინაჲ მსგავსებისა მიერ აქუს მას მღვომარეობაჲ.

თ ა ზ ი 30

მ ი ზ ე ზ ი ს ა და მ ი ზ ე ზ ო ა ნ ის ა თ ვ ს **

ჰოველი წარმოართებული ვისგანვე უსაშოვლოდ ჰგვის ვიდრემე შორის წარმომართებელსა და წარმოართების მისგან. ხოლო თუ ყოველი წარმონაარსი გგებ(თ)თაჲ იქმნების და პირველთაჲ, და მსგავსებისა მიერ სრულ იქმნების მსგავსთაჲსა პირველ უმსგავსოთაჲსა წარმოდგომილი, ჰგვის რაჲთვე წარმოართებული შორის წარმომართებელსა. ხოლო თუ ყოველითურთ წარმოართოს, არა ვინაჲ ჰქონდის იგივეობაჲ და გებაჲ შორის წარმომართებელსა, არამედ იყოს ყოველითურთ განჭრილ მისგან. ხოლო თუ აქუს რაჲვე საზიაროჲ და შეერთებული მისდა მიმართ, ეგოს ვიდრემე იგი მის შორის, ვითარ იგი ჰგვის თვს შორის. ხოლო თუ მხოლოდ ოდენ ჰგვის, არ წარმოართოს და არაჲთ განეყოს მიზეზსა თვსსა, რომლისაღცა არს, ეგოს რაჲ იგი და იქმნას სხუა. ხოლო თუ სხუა, განწვალებულ და განყენებულ მისგან; და თუ განყენებულ, ეგოს უკუე მის შორის და წარმოვლოს მისგან, რაჲთა განეყენოს გებული მის შორის. ვინაჲ იგივეობაჲ მიმართ წარმომართებელისა აქუს წარმოართებულსა და ჰგვის მის შორის; ხოლო სხუაობითა წარმოვლოს მისგან. და არს

5 მსგავსთა H.—7 უმსგავსობისა AB.—9 მასვეობასა E, მსგავსეობასა F.—14 წარმოართებული წარმომართებელი E.—26 მისგან და თუ განყენებულ <E (ex homoioteleuto).—28-29 და ჰგვის მის შორის <ABD.

* სთაჲრა ლგენ გგეჲუთენის; იგი ამოდებულია ითანგს „განმარტება“ 29. თაჲიდან, სიღაც სწკაბი: ხოლო აქა საძიებელი შემოვლენ დიდნი მსგავსისა და უმსგავსოდასათვის (სხ. „განმარტება“ გვ. 78,33).

** სთაჲრა ლგენ გგეჲუთენის; იგი ამოდებულია ითანგს „განმარტება“ 30. თაჲიდან. სიღაც სწკაბი: ამათ თავთა შორის ყოველსა მიზეზისა და მიზეზთანისათვის დაჰლექსავს (სხ. „განმარტება“, გვ. 79,32).

ველ უმსგავ-
არს ყოველი
ვინაჲ იყ-
ყენენ, სხუა
თისგან, ანუ C 112
ითურთ გან- A 68a
ხეზსა თანა-
სხუასა,
ისცემს ზია-
ექონების.
ღეს მიზეზსა,
რაჲთამე
წარმოართ-
ღცა ორნივე
პირველესსა;
ბითა. ხოლო
უცხო იყოს
შობილი, და
ყოს ვიდრემე
ითაჲ თვთ
ოთხზულ არს
ღე კეთილო-
სა. საუწყო,
სა წარმოართ- A 68b
ლო უფრო
მსგავსო რო-
სთა პირველ
ნებელი მი-

ერთიერთისგან] AB. გუჲყდის
ეს<AB.—გან-
CDEF.—20 მი-
იდრელა F.—27

A 71b
C 117

A 73b
C 120

ერთბამად მსგავს რაფთვე იგივეობითა, და კუალად სხუათაცა. ვინაჲ ჰგვის ერთბამად და იწარმოებცა, და არცა სხუაჲ სხვსა თვნიერ.

თ ა ზ ი 31

ჰოველი წარმოჩენილი ვისგანვე არსებით უკუნ იქცევის მის-
5 დადვე, სადაჲთ იწარმოებს. ხოლო თუ იწარმოებდეს ოდენ და არ უკუნ
იქცეოდის მიზეზისადმი ამის წარმომართისა, არ ვინაჲ იწადებს მიზეზსა
თვსსა; ყოველი უკუე მეწადე უკუნ ქცეულა | საწადლოჲსადმი თვსისა. ვინაჲ A 75b
ყოველი იწადებს კეთილსა, და მიმოხუევაჲ მისი უმახლობელესისა მი-
ზეზისა მიერ ექმნების თითოეულსა. იწადებს ვიდრემე და თვსსაცა
10 მიზეზსა თითოეული. რამეთუ რომლისა მიერ აქუს მყოფობაჲ თი-
თოეულსა, მის მიერცა და კეთილობაჲ; ხოლო რომლისა მიერ კე-
თილობაჲ, მისდა მიმართცა საწადლოჲ თვსი პირველად; ხოლო რომ-
ლისა მიმართ საწადლოჲ პირველად, მისდა მიმართცა და უკუნქცევაჲ.

თ ა ზ ი 32

ჰოველი უკუნქცევაჲ მსგავსებისა მიერ აღესრულების უკუნქცე-
15 ულთაჲ მისდა მიმართ, რომლისა მიმართცა უკუნქცეულ იყვნენ. რა-
მეთუ ყოველი უკუნსაქცეველისა მიმართ ისწრაფვის შეერთებად, და
წადნოჲს მის მიმართ ზიარებასა და თანშეკრავასა. თან შეკრავს უკუე
ყოველთა მსგავსებაჲ, ვითარ იგი განსწვალებს უმსგავსობაჲ და გა-
20 ნაყენებს. ხოლო თუ უკუნქცევაჲ ზიარებაჲ ვინაჲვე არს და შეერთე- A 77a
ბაჲ, ხოლო ყოველი ზიარებაჲ და შეერთებაჲ მიერ მსგავსებისა,
ვინაჲ ყოველი უკუნქცევაჲ მსგავსებისა მიერ სრულ ექმნების.

თ ა ზ ი 33

ჰოველსა მეწარმოესა ვისგანვე და უკუნქცევისა მრგულივი
25 მოქმედებაჲ აქუს. ხოლო თუ ვისგანცა იწარმოებს, მისდა მიმართცა C 127
უკუნ იქცევის, დასაბამისადვე უკუ ახებს და შექაერთებს დასასრულსა, A 78 b
და არს ერთ გაუწყუედელ მიდრეკაჲ, რომელიმე მგებისგან. ხოლო
რომელიმე გებულისა მიმართ: ვინაჲ ყოველნივე მრგულივი იწარმოე-

1 მსგავს H.—რაჲთავე E.—ვინაჲ<F.—2 არცა| არა H.—5 ოდენ| ოდეს
F.—10—11 აქუს—მიერ<AB (ex homoioteleuto).—12 მისდა| მის D.—17 შეერთდ-
ბად E.—18 მის| მისდა EH.—19 განსწვალებს| გასწავებს ABCFEH (C-ზე აწმიაზე
ამ სიტყვაზე მათი ებით ხწერას: განსწვალებს).—21 ხოლო—შეერთებაჲ<AB (ex ho-
moioteleuto).—24 მრგულივი AB.—26 დასაბამისად ვე ADEFH, დასაბამისადმი ვე
B.—27 ერთი F.

ბენ მიზეზ
რომს და
უზესთავს
უზენაესთ
ყოველნი
ყოველნი
ქცევისა,
ხოლო
10 მიმართვე
მყოფობა
მიმართ
ბით. ვინ
ხოლო
15 მეორისგა
დეს მსგ
ვითარ უ
ერთისგან
აკლს უ
20 ესრეთ, თ
უკუნქცე
საწად
ნებაჲ, და
კულსა ვ
25 სამარად
მისდა, და
დაუკსნე
ყოველნი
80 მოგებს მ
არაჲთ ვ
ფისა თ
ლის ოდ
არა სად
10
რებისათ